

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

Základní škola a mateřská škola Javornice

Školní rok: 2025/2026

Základní škola a mateřská škola Javornice
517 11 Javornice 2
Tel: 494 545 143
E-mail: zsjavornice@seznam.cz

OBSAH

- 1. Charakteristika školního prostředí**
- 2. Východiska**
- 3. Poradenské zázemí**
- 4. Cíle**
 - 4.1. Dlouhodobé cíle
 - 4.2. Střednědobé cíle
 - 4.3. Krátkodobé cíle
- 5. Cílové skupiny**
- 6. Realizace primární prevence (dále jen PP)**
 - 6.1. Typy primární prevence
 - 6.2. Propojení s výukou
 - 6.3. Aktivity PP
 - 6.3.1. Školní projekt „Žijeme spolu“
 - 6.3.2. Třídnické hodiny
 - 6.3.3. Preventivní programy
 - 6.4. Pedagogický sbor
 - 6.5. Rodiče a zákonní zástupci
 - 6.6. Spolupracující organizace
- 7. Plán aktivit na šk. r. 2025/2026**
- 8. Mimoškolní aktivity**
- 9. Evaluaace**
- 10. Závěr**

1. Charakteristika školního prostředí

Základní škola a mateřská škola v Javornici je vesnickou školou, do které docházejí kromě místních dětí i žáci z přilehlých horských lokalit jako je Liberk, Hláska, Bělá, Zdobnice, Kunčina Ves, Souvlastní, Prorubky, Rampuše. V letošním školním roce navštěvují školu i žáci z Rychnova n. Kn., Slatiny nad Zdobnicí, Pekla n. Zd., Pěčina.

Kapacita ZŠ: 270 žáků

Ve školním roce 2025/2026: 176 žáků (9 ročníků v 9 třídách)

Počet pedagogických pracovníků: 26

Součástí ZŠ jsou 3 oddělení družiny, kapacita je 60 dětí a školní jídelna.

Kapacita MŠ: 50 dětí

Ve školním roce 2025/2026: 43 dětí

Počet pedagogických pracovníků: 4

Školní asistent: 1

Předností naší školy je rodinná atmosféra, dobrá znalost rodinného zázemí každého žáka. Díky malému počtu dětí ve třídě jsme schopni zajistit potřebnou individuální péči dětem s výukovými či výchovnými problémy.

Důraz klademe nejen na kvalitní vzdělávání, ale i na dobré vztahy mezi žáky nejen v rámci třídních kolektivů, ale i celé školy, mezi žáky a učiteli. Malé třídní kolektivy poskytují dostatečný prostor pro aktivitu a spolupráci dětí, přispívají k psychosociální pohodě.

2. Východiska:

Pro vypracování Preventivního programu školy (dále jen „PPŠ“) byly využity následující závazné materiály:

1. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
2. Zákon 562/2004 Sb. změna některých zákonů v souvislosti s přijetím školského zákona
3. Zákon 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
4. Zákon č. 65/2017 Sb. O ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
5. Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních MŠMT ČR č.j.: 21291/2010-28
6. Metodické doporučení MŠMT k prevenci a postihu záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování č. j. 780/2024-3, aktualizován k 30. 1. 2026
7. Metodický pokyn k prevenci a řešení šikany, č.j. MSMT-21149/2016
8. Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č.j.: 14 423/99-22
9. Vyhláška MŠMT č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
10. Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
11. Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže 2019-2027
Národní strategie protidrogové politiky - Strategie prevence kriminality
12. Školní řád Základní školy a mateřské školy Javornice
Školní vzdělávací program Otevřená škola

3. Poradenské zázemí

Školní metodik prevence (dále jen „ ŠMP“) je součástí poradenského pracoviště, které je dále složeno ze zástupkyně ředitelky školy, metodika kariérového poradenství a výchovné poradkyně a speciálního pedagoga.

Kontaktní údaje:

Zástupkyně ředitelky školy	Mgr. Eva Klecandrová
Telefon	494 545 143, 778 718 348
E-mail	zsj.klecandrova@seznam.cz

ŠMP	Mgr. Jitka Hendrychová 778 719 890
E-mail	zsj.hendrychova@seznam.cz

Metodik kariérového poradenství a výchovný poradce	Mgr. Monika Křivohlávková 778 719 686
E-mail	zsj.krivohlavkova@seznam.cz

Speciální pedagog	Mgr. Jaroslava Plodková
E-mail	zsj.plodkova@seznam.cz

4. Cíle

4.1. Dlouhodobé cíle

předcházení rizikovým jevům a chování žáků:

- záškoláctví
- šikana, rasismus, xenofobie, vandalismus
- kriminalita, delikvence
- užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky) a onemocnění HIV/AIDS a dalšími infekčními nemocemi souvisejícími s užíváním návykových látek
- závislost na politickém a náboženském extremismu
- netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling)

rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:

- poruch vývoje žáků
- aktuálních problémů žáků (fyzických i psychických)
- domácího násilí
- týrání a zneužívání dětí
- ohrožování mravní výchovy mládeže
- poruchy příjmu potravy (mentální bulimie, anorexie)

4.2. Střednědobé cíle

- zapojení celého pedagogického sboru do systému preventivních aktivit
- zkvalitňování pravidelných KiVa třídnických hodin
- přednášky v oblasti prevence patologických jevů pro rodiče žáků

4.3. Krátkodobé cíle

- podpora pozitivního klimatu a kázně ve třídách pomocí preventivních programů KiVa, Dobronauti, Jablíkovi kamarádi
- organizace společných akcí, které pomáhají zlepšení vztahů mezi žáky z různých tříd
- podpora aktivit se sportovním zaměřením
- zajištění cyklu přednášek v oblasti sexuální výchovy pro žáky 2. stupně
- proškolení učitelů v oblasti AI, formativního vzdělávání
- implementace triád

5. Cílové skupiny

Žáci a žákyně

Cílem působení v oblasti prevence projevů rizikového chování je žák odpovědný za vlastní chování a způsob života (přiměřeně jeho věku)

- s posílenou odolností vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům
- se sociálně psychologickými dovednostmi
- s vyhraněným negativním vztahem k návykovým látkám
- aktivně se podílející na tvorbě prostředí a životních podmínek
- schopný řešit, případně schopný nalézt pomoc pro řešení problémů

Pedagogický sbor

Spolupráce a vzdělávání učitelů a ostatních členů pedagogického sboru související preventivními aktivitami školy je nezbytná pro naplnění cílů stanovených PPŠ.

Rodiče a zákonní zástupci

Spolupráci s rodiči považujeme za mimořádně důležitou při realizaci cílů PPŠ. A to nejen v oblasti prospěchu, ale také v oblasti rozvoje osobnosti žáka.

6. Realizace primární prevence

6.1. Typy primární prevence

PP lze rozdělit na:

1. nespecifickou (dále jen „NP“) – kroužky, zájmové vzdělávání ad.
2. specifickou (dále jen „SP“) – vztahuje se ke konkrétnímu rizikovému chování

SP lze rozdělit na:

1. všeobecnou (dále jen „SP-V“)
2. selektivní (dále jen „SP-S“)
3. Indikovanou

6.2. Propojení s výukou - NP, SP-V

ŠPP úzce navazuje na výuku v jednotlivých předmětech, zejména prvouky, přírodovědy, výchovy ke zdraví, výchovy k občanství, přírodopisu, chemie, informatiky, tělesné a výtvarné výchovy. (viz. Příloha 1 Zdravý životní styl)

6.3. Aktivity PPŠ

6.3.1. Školní projekt „Žijeme spolu“ - NP

Při pořádání akcí se snažíme propojit činnosti tak, aby se dostali do kontaktu žáci z různých tříd, různých věkových skupin.

Celoškolní projektové dny: Den Evropy, Den země, Les ve škole a škola v lese.

Žáci 9. roč. vítají ve škole prvňáčky.

Mikulášská nadílka – žáci 9. roč. připraví nadílku pro žáky 1. st. a děti MŠ.

Adventní dílničky a jarmark.

Vánoční koledování – žáci 1. i 2. st. připraví vystoupení u stromečku.

Zápis do 1. třídy – žáci 8. a 9. roč. zajistí program pro budoucí prvňáčky (čekání na zápis).

Sportovní akce a soutěže (např. turnaje mezi školami, sportovní dny).

Den dětí – žáci 9. roč. připraví program pro žáky 1. st.

Zájezdy do divadla, exkurze.

Společná divadelní představení pro žáky 1. st. a MŠ.

Anglické besídky – žáci jedné třídy připraví hodinový program pro jinou třídu.

Anglický týden – výuka angličtiny s rodilým mluvčím pro žáky 6.–9. ročníku.

Společný výlet žáků 2. st.

Děti čtou dětem – žáci 5. ročníku čtou dětem mateřské školy před spaním.

Běháme s Emilem.

Rozloučení se s 1. st.–5. roč.

6.3.2. Třídnické hodiny - NP

Pravidelné setkávání žáků s třídním učitelem – plnění KiVa programu. Dále nepravidelné setkávání v případě řešení problémů s chováním, výukových problémů, případně za účelem přípravy školní akce.

6.3.3. Preventivní programy - SP-V, SP-S

Žáci a žákyně 1. st.

Normální je nekouřit – celonárodní projekt zaměřený na prevenci kouření. Učitelky 1. st. dle svého uvážení zařazují aktivity z tohoto projektu do výuky. Využívají náměty v metodikách pro jednotlivé ročníky.

Veselé zoubky s Hurvínkem (1. roč.).

Kurz dopravní výchovy – bezpečnost v silničním provozu, zásady první pomoci, získání průkazu Mladý cyklista (4.–5. roč.)

Policie ČR – Dopravní výchova, Bezpečné chování

KiVa – program proti šikaně

Dobronauti zpátky v čase

Ucelený program besed – realizátor od5k10, o.s., Rychnov nad Kněžnou

4. roč. Třídní klima

Žijeme zdravě

5. roč. Jsi unikát

Jsi online?

Žáci a žákyně 2. st.

Adaptační pobyt pro žáky 6. roč.

Ucelený program besed – realizátor od5k10, o.s., Rychnov nad Kněžnou

- 6. roč. Prevence šikany
 Dospívání
- 7. roč. Život v kybersvětě
 Kouření a alkohol
- 8. roč. Drogová závislost
 Partnerské vztahy a sexualita
- 9. roč. Hlavu vzhůru
 Za hranou

Doplňující témata: Poruchy příjmu potravy
 Bezpečné používání internetu

Policie ČR – preventivní programy: Právní vědomí, Trestní odpovědnost, Chování v krizových situacích, Integrovaný záchranný systém

6.4. Pedagogický sbor

V souladu se střednědobými a krátkodobými cíli PPŠ absolvují učitelé školení a přednášky rozvíjející jejich profesní růst. Bude využíváno aktuální nabídky vzdělávacích programů NIDV HK, Sdružení Splav, webinářů a metodické podpory MŠMT.

6.5. Rodiče a zákonní zástupci

Spolupráci s rodiči realizujeme pomocí:

- společných třídních schůzek (pravidelně na začátku školního roku, dále dle potřeby.
- konzultačních hodin, triád (pravidelně 2x ročně – listopad, duben, nepravidelně – po telefonické domluvě).
- dne otevřených dveří v 1. ročníku (rodiče budoucích a současných prvňáčků mají možnost nahlédnout do výuky).
- výstav v prostorách školy (výtvarné práce a výrobky dětí, fotografie z akcí) – průběžně.
- akcí pro rodiče: tematické workshopy, adventní jarmark, závěrečná školní slavnost.

6.6. Spolupracující organizace

Pedagogicko-psychologická poradna a Speciálně pedagogické centrum Královéhradeckého kraje, pracoviště Rychnov n. Kn.

- * Mgr. Markéta Ráčková (494 535 476, 775 235 476)
- * Mgr. Zdenka Moravcová Ženatová – metodička prevence (494 535 476)
- * Mgr. Eva Mňuková - školní psycholožka

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež OD5K10, o. s.

- * Mgr. Martin Vlasák (728 939 412)

MěÚ v Rychnově n. Kn., odbor sociálně-právní

- * Mgr. Alena Kloučková – soc. pracovník, kurátor pro mládež (494 509 403, 775 475 169)

Policie ČR Rychnov n. Kn.

- * Plk. JUDr. Zdeněk Hlaváček
- * por. PhDr. Jaroslav Matoušek, MBA, LL. M., komisař (preventista kriminality)

7. Plán aktivit na šk. r. 2025/2026

1. pololetí

Akce	Termín		Cílová skupina
Aktivní září	Září	NP	Učitelé, žáci 1.–9. roč.
Rychnov pomáhá během	7. 9. 2025	NP	Učitelé, žáci, rodiče
Zahájení školního roku	1. 9. 2025	NP	Učitelé, žáci
Besedy prim. prevence	24. 9. 2025	SP-S, V	2. st. + 4., 5.roč.
Adaptační kurz	29. 9. – 1.10. 2025	SP-V, S	6. ročník, učitelé
Schůzky rodičů	Září 2025	NP	Učitelé + rodiče
Návštěva ÚP RK	Září 2025	SP-V, S	9. roč.
Les ve škole, škola v lese	Září 2025	NP	1.–9. roč.
Ferda v autoškole	Říjen 2025	SP-S	1.–3. roč.
Drakiáda	Říjen 2025	NP	ŠD
Dopravní výchova	Říjen 2025	SP-S	5. roč.
Burza škol	10. 10. 2025	SP-V	9. roč.
Policie ČR (IZS)	13. 10. 2025	SP-V	2.–4. roč.
Tonda obal na cestách	Říjen 2025	SP-V	1.–9. roč.
Popálky	31. 10. 2025	SP-S	5., 8. roč.
Policie ČR (Víš co dělat?)	3., 7. 11. 2025	SP-V	5.–9. roč.
Triády	5.–6. 11. 2025	NP	Rodiče, žáci, učitelé
Workshopy pro rodiče	Listopad 2025	SP-S	Rodiče, učitelé
Vánoční jarmark, Den otevřených dveří	29. 11. 2025	NP	Učitelé, žáci, rodiče, veřejnost
Bramborová olympiáda	Listopad 2025	NP	ŠD
Projekt IKAP II - AJ	Listopad 2025	NP	8.–9. roč. + OA TGM
Mikulášská nadílka	5. 12. 2025	NP	9. roč. + 1. st.
Vánoční koledování	21. 12. 2025	SP-V	Žáci ZŠ a MŠ
Vánoční sportovní turnaj	21. 12. 2025	SP-V	Žáci 2. st. + učitelé
Těšíme se na Vánoce	Prosinec 2025	SP-V	Rodiče, učitelé, ŠD
LVVZ	25.–29. 1. 2026	SP-V	5. roč.
Lyžařská odpoledne	Prosinec–únor	SP-V	Žáci 2. st.
Sexuální výchova	Leden 2026	SP-S	Žáci 2. st.
Veselé zoubky	Průběžně	SP	1. roč.
Normální je nekouřit	Průběžně	SP-S	1. st.
Průkaz cyklisty	Průběžně	NP	Učitelé, žáci
Děti čtou dětem	Průběžně	NP	5. roč. + MŠ
Běháme s Emilem	Průběžně	SP-V	1., 2. st.
Dopravní výchova	Průběžně	SP-S	5. roč.
KiVa projekt	Průběžně	SP-S, V	1.–9. roč.
Jablíkoví kamarádi	Průběžně	NP	2. . 3. roč.
Dobronauti	Průběžně	NP	4., 5. roč.

2. pololetí

Karneval ŠD Den Evropy	Únor 2026 Únor 2026	NP NP	ŠD 1.–9. roč.
Můj mazlíček LVVZ	Březen 2026 8. 13. – 3. 2026	SP-V SP-V	ŠD 8. roč.
Workshop pro rodiče Triády Den Země Cyklista na silnici Vzpouza úrazům Školní zájezd do Polska	1. 4. 2026 8.–9. 4. 2026 22. 4. 2026 Duben 2026 Duben 2026 Duben 2026	NP NP NP SP-S SP-S NP	Rodiče + učitelé + žáci Rodiče + učitelé + žáci 1. + 2. st. ŠD 1. stupeň 2. stupeň
Besedy prevence (2. st.) Soutěž Mladý cyklista Kouzelník ve ŠD Mladý cyklista Turistické putování s rodiči Exkurze v ZZS RK	Květen 2026 Květen 2026 Květen 2026 Květen 2026 Květen 2026 Květen 2026	SP-S, V SP-S, V NP SP-S SP-S SP-S	2. st. Žáci 5. roč. ŠD 5.–9. roč. Rodiče, děti + učitelé Žáci 8. roč.
Návštěva ÚP v RK Soudní přelíčení Společný výlet žáků 2. st. Rozloučení s 1. st. Pohádkový les Návštěva ZOO Závěrečná školní slavnost	Červen 2026 Červen 2026 Červen 2026 Červen 2026 Červen 2026 Červen 2026 25. 6. 2026	SP-V, S SP-V NP NP NP NP NP	8. roč. 9. roč. 2. st. 5. roč. + rodiče ŠD ŠD 9. roč. + rodiče + uč.
Veselé zoubky Normální je nekouřit Průkaz cyklisty Děti čtou dětem Běháme s Emilem Dopravní výchova KiVa projekt Jablíkoví kamarádi Dobronauti	Průběžně Průběžně Průběžně Průběžně Průběžně Průběžně Průběžně Průběžně Průběžně Průběžně	SP SP-S NP NP SP-V SP-S SP-S, V NP NP	1. roč. 1. st. Učitelé, žáci 5. roč. + MŠ 1., 2. st. 5. roč. 1.–9. roč. 2.–3. roč. 4., 5. roč.

Exkurze, naučné výlety, divadelní představení apod., budou organizovány dle plánu akcí jednotlivých třídních učitelů. Pod vedením svých učitelů se budou žáci připravovat na vědomostní a sportovní soutěže.

8. Mimoškolní aktivity – NP

Název	Vedoucí	Cílová skupina
Turistické putování	Mgr. Jitka Hendrychová	1.–9. roč.
Myslivecký kroužek	Adéla Peterková	1.–9. roč.
Čtenářský klub	Mgr. Monika Křivohlávková	1.–9. roč.
Šikulové	Mgr. Lada Adamcová	2.–5. roč.
Klub logických a spol. her	Marie Moravcová	1.–4. roč.
Keramika	Mgr. Iveta Koutská	1.–4. roč.
Dějepisný klub	Mgr. Miroslav Bábíček	6.–9. roč.
Žákovská knihovna	PaedDr. Milena Pišlová	1.–9. roč.
Šachový kroužek	Ilja Mareš	2.–5. roč.
Bible a dobrodružství	Mgr. Martin Vlasák	1.–9. roč.

9. Evaluace

Situace bude monitorována a vyhodnocována pozorováním a pomocí skupinových či individuálních rozhovorů, dotazníkového KiVa měření.

Výsledky šetření budou východiskem pro stanovení cílů v dalším školním roce.

10. Závěr

Naším cílem je vytvoření bezpečného prostředí pro žáky během získávání základních znalostí a dovedností, podnětného prostředí pro jejich další rozvoj. Chceme, aby se aktivně podíleli na vytváření školního prostředí, výzdobě chodeb a tříd. Vést je ke zdravému sebevědomí, správnému sebehodnocení, stanovení si reálných cílů v životě. Představit jim metody zvládnání stresu, dát návod, jak řešit své problémy bez pomoci léků a jiných návykových látek.

PPŠ vypracovala a za jeho plnění zodpovídá: Mgr. Jitka Hendrychová

Dne 1. 9. 2025

Zdravý životní styl

1. Vztahy mezi lidmi a formy soužití

Vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství (prvouka, tělesná výchova 1.–4. r., výchova ke zdraví 6. a 7. r.)

Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek (prvouka 1. a 3. ročník, výchova ke zdraví 6. ročník, výchova k občanství 6. a 7. r.)

2. Změny v životě člověka a jejich reflexe

Dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské jevy (přírodověda 5. r., výchova ke zdraví 6. a 7. r., výchova k občanství 8. r., přírodopis 8. r.)

Sexuální dospívání a reprodukční zdraví – předčasná sexuální zkušenost, těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity (přírodopis 8. r., výchova ke zdraví 7. r.)

3. Zdravý způsob života a péče o zdraví

Výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, vliv životních podmínek a způsob stravování na zdraví, poruchy příjmu potravy (prvouka 2. a 3. r., přírodověda 5. r., výchova ke zdraví 6. a 7. r., domácnost 8. r.)

Tělesná a duševní hygiena – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví (prvouka 1. a 3. r., tělesná výchova 1.–9. r., výchova ke zdraví 6. r.)

Režim dne (prvouka 1. r., výchova ke zdraví 6. r.)

Ochrana před přenosnými i nepřenositelnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy – bezpečné způsoby chování (nemoci přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy), preventivní a lékařská péče, odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě) (prvouka 1.–3. r., přírodověda 4. a 5. r., tělesná výchova 1.–9. r., dopravní výchova 7. r., výchova ke zdraví 6. a 7. r., besedy – viz MPP)

4. Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

Stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti (tělesná výchova 1.–9. r., výchova ke zdraví 6. r., třídnické hodiny)

Civilizační choroby – zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče (přírodopis 8. r., výchova ke zdraví 6.–8. r.)

Autodestruktivní závislosti – zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, patologického hráčství, práce s počítačem, návykové látky (bezpečnost v dopravě, trestná činnost-besedy – viz MPP, informatika 5., 6. r. bezpečné používání internetu, výchova ke zdraví 6.–8. r.)

Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí, formy sexuálního zneužívání dětí, komunikace se službami odborné pomoci (práce s třídním kolektivem, prvouka, přírodověda, výchova ke zdraví, výchova k občanství, informační letáky na nástěnkách)

Bezpečné chování – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, pohyb v rizikovém prostředí, Bezpečný internet - Informatika (5., 6., 9. roč.) přítomnost v konfliktních a krizových situacích (prvouka 1. r.–3. r., dopravní výchova 4. r. a 7. r., výchova ke zdraví 6. r.–8. r.)

Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech (poučení o chování na začátku školního roku i v jeho průběhu, poučení v odborných předmětech)

Manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt (výchova k občanství 8. r., výtvarná výchova 2. st., diskuze se žáky)

Ochrana člověka za mimořádných událostí – živelní pohromy, terorismus (viz celoškolní plán)

5. Hodnota a podpora zdraví

Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce

Podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví (prvouka, přírodověda, přírodopis 8. r., výchova ke zdraví)

Podpora zdraví v komunitě – programy podpory zdraví (projekt Zdravé zuby, plavecký výcvik 2.–4. r., pitný režim, projekt Školní mléko, kurs bruslení, lyžařský výcvik, adaptační soustředění 6. r., pobyt venku při tělesné výchově, při činnosti družin)

6. Osobnostní a sociální rozvoj

Sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí (tělesná výchova 4. a 5. r., výchova k občanství 8. r., výchova ke zdraví 6. a 7. r.)

Seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací, stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení (běžné vyučování hodiny, tělesná výchova 1.–9. r., praktické činnosti 9. r.)

Psychohygienu – sociální dovednosti pro zvládání stresu, hledání pomoci při problémech (přírodopis 8. r., výchova ke zdraví a 6.–8. r.)

Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie, chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace různých činností (prvouka a přírodověda, český jazyk 6. r., výchova ke zdraví a výchova k občanství 6.–8. r.)

Morální rozvoj – cvičné zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností, dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích, pomáhající a prosociální chování (výchova k občanství 8.–9. r., pořádání akcí pro mladší spolužáky)

Školní program proti šikanování

1. Cíl programu

- Vytvořit ve škole bezpečné prostředí
- Vytvořit dobré sociální klima
- Podporovat pozitivní vztahy mezi žáky navzájem a mezi žáky a učiteli

2. Preventivní opatření

- Školní řád
- Dozory vyučujících
- Práce třídních učitelů s kolektivem (třídnické hodiny)
- Práce třídních učitelů s jednotlivými žáky (individuální rozhovory)
- Schránka důvěry
- Spolupráce s odborníky
- Aktivní činnost školního metodika prevence na škole
- Aktivní přístup vyučujících při řešení šikany
- Informovat žáky i rodiče na koho se obrátit v případě potřeby- třídní učitel, školní metodik prevence, výchovná poradkyně, vedení školy
- vést žáky k sebedůvěře a budovat u nich zdravé sebevědomí
- Rozvíjet vzájemný respekt mezi dětmi
- Vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti šikany
- Kiva program proti šikaně

3. Postupy při řešení šikany

A. Pedagogický pracovník

1. Oznámí třídnímu učiteli podezření na šikanu.
2. Třídní učitel informuje o události školního metodika prevence nebo výchovnou poradkyni
3. Třídní učitel okamžitě zahájí vyšetřování šikany ve spolupráci se školním metodikem prevence, popř. osobami pověřenými vedením školy.
4. Po vyšetření události, ve spolupráci se školním metodikem prevence, informuje zákonné zástupce o výsledcích

B. Vedení školy

1. Při obdržení informace o šikaně rozhodne, zda situaci zvládne škola sama nebo zda je třeba pomoc specializovaných institucí.
2. Pověří ty, kteří se budou na vyšetřování podílet (v případě nutnosti svolá celé poradenské pracoviště školy).
3. Zajistí informování rodičů, případně pozve k jednání pracovníka specializovaných institucí.
4. V závažných případech šikany informuje Policii ČR.
5. Oznámí orgánu sociálně právní ochrany dítěte skutečnosti, které ohrožují zdraví a bezpečí žáka.
6. V případě negativních dopadů na oběť zprostředkuje péči odborníků – PPP, psycholog.

4. Vyšetřování šikany

A. Standardní šikana

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanu upozornili.
2. Konzultace poradenského pracoviště nebo jeho části, stran strategie vyšetřování, kompetencí a vymezení koordinátora případu.
3. Rozhovor s obětí.
4. Rozhovor se svědky.
5. Zajištění ochrany obětem.
6. Rozhovor s agresory.
7. Konzultace zainteresovaných osob - poradenského pracoviště (ev. jeho části), třídního učitele, vždy zástupce vedení školy - rozhodnout, kdo bude jednat s rodiči agresorů a obětí, vyhodnocení získaných informací, stanovení dalšího postupu.
8. Pozvat do školy rodiče oběti i agresorů (ne zároveň).
9. Provést zápis o jednání.
10. Konzultace zainteresovaných osob - poradenského pracoviště (ev. jeho části), třídního učitele, vždy zástupce vedení školy - vyhodnocení situace, stanovení dalšího postupu (trest, odborná pomoc, ad.).
11. Školní metodik prevence zdokumentuje celý případ.
12. S aktéry šikany bude nadále pracovat školní metodik prevence, popř. nabídne další odbornou pomoc

B. Pokročilá šikana

1. Záchrana oběti.
2. Zabránit agresorům v domluvě jak vypovídat.
3. Nahlášení Policii ČR, případně informovat OSPOD, PPP.
4. Vlastní šetření, návrhy řešení (řeší příslušná mimoškolní instituce ve spolupráci s poradenským pracovištěm školy).
6. Školní metodik prevence zdokumentuje celý případ.

Krizový plán

1. Koho kontaktovat:

- ředitelka školy a výchovná poradkyně: Mgr. Miroslava Reinberg Dvořáková: 778 719 690
- školní metodik prevence: Mgr. Jitka Hendrychová: 778 719 890
- OSPOD Rychnov nad Kněžnou: Mgr. Alena Kloučková – soc. pracovník, kurátor pro mládež
- Pedagogicko-psychologická poradna a Speciálně pedagogické centrum
- Královéhradeckého kraje, pracoviště Rychnov n. Kn. – Mgr. Markéta Ráčková, Mgr. Zdenka Moravcová Ženatová – okresní metodička prevence, Mgr. Eva Mňuková - školní psycholožka
- Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež OD5K10, o. s. – Mgr. Martin Vlasák
- Policie ČR, Rychnov n. Kn. – Plk. JUDr. Zdeněk Hlaváček, por. PhDr. Jaroslav Matoušek, MBA, LL.M., komisař – preventista kriminality pro Rychnovsko

- Policie ČR 158
- PPP Rychnov nad Kněžnou: 775 235 476
- Záchraná služba: 155
- Linka bezpečí: 116 111

2. Situace, které mohou nastat:

2.1 Bezprostřední ohrožení života

- Poskytnout první pomoc
- Zavolat záchranou službu: 155
- Informovat vedení školy
- Informovat zákonné zástupce

2.2 Alkohol

- Nález nebo požití je oznámeno vedení školy
- Nález je uložen u vedení školy
- Sepíše se záznam o nálezu
- Je vyrozuměn zákonný zástupce
- Dle závažnosti bude ev. vyrozuměn OSPOD
- Jsou vyvozeny sankce dle školního řádu
- Pokud jde o podezření na ohrožení zdraví nebo života žáka v důsledku požití alkoholu, je okamžitě volána záchraná služba
- Se žákem (žákyní) bude nadále pracovat školní metodik prevence, popř. nabídne další odbornou pomoc

2.3 Omamné a psychotropní látky

- Nález je oznámen vedení školy a uložen
- Je informována Policie ČR
- Je informován zákonný zástupce
- Je informován OSPOD
- Jsou uložena kázeňská opatření dle školního řádu

- Pokud jde o podezření na ohrožení zdraví nebo života žáka v důsledku požití omamné či psychotropní látky, je okamžitě volána záchranná služba
- Se žákem (žákyní) bude nadále pracovat školní metodik prevence, popř. nabídne další odbornou pomoc

2.4 Tabákové výrobky

- Nález je oznámen vedení školy a uložen
- Je informován zákonný zástupce
- Pokud jde o podezření na ohrožení zdraví nebo života žáka v důsledku požití tabákových výrobků, je okamžitě volána záchranná služba
- Se žákem (žákyní), ev. s jeho (její) rodinou, bude nadále pracovat školní metodik prevence, popř. nabídne další odbornou pomoc
- V případě opakování bude ev. informován OSPOD

2.5 Krádeže

- Za zcizené věci odpovídá škola pouze v případě, že byly uloženy na místě k tomu určeném
- Vyučující po poradě s vedením školy rozhodne o dalším postupu
- V případě škody většího rozsahu škola informuje Policii ČR
- Při prokázání krádeže ukládá škola kázeňské opatření dle školního řádu
- Jsou informováni zákonní zástupci
- Se žákem (žákyní) bude nadále pracovat školní metodik prevence, popř. nabídne další odbornou pomoc

2.6 Vandalismus

- Náhrada úmyslně způsobené škody je vymáhána na zákonných zástupcích, je jim dána možnost škodu na vlastní náklady odstranit nebo jinak nahradit, případně vzniklou škodu uhradit
- Při prokázání úmyslně způsobené škody uloží škola kázeňské opatření dle školního řádu
- Se žákem (žákyní) bude nadále pracovat školní metodik prevence, popř. nabídne další odbornou pomoc

2.7 Záškoláctví

- Jakékoli neomluvené i zvýšené omluvené absenci žáka informuje třídní učitel vedení školy a metodika prevence
- Třídní učitel řeší absenci se zákonným zástupcem, v některých případech (po projednání v poradenském týmu) je oprávněn žádat jako přílohu omluvenky potvrzení od lékaře
- Neomluvenou nepřítomnost do součtu 10 vyučovacích hodin řeší se zákonným zástupcem žáka třídní učitel společně se školním metodikem prevence (popř. členem vedení školy) formou pohovoru, na který je zákonný zástupce prokazatelně pozván. Projedná důvod nepřítomnosti žáka a způsob omlouvání jeho nepřítomnosti a upozorní na povinnost stanovenou zákonem. Seznámí zákonného zástupce s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené nepřítomnosti. Provede zápis z pohovoru, do něhož uvede způsob nápravy dohodnutý se zákonným zástupcem. Zákonný zástupce zápis podepíše a obdrží kopii zápisu. Případné odmítnutí podpisu nebo převzetí zápisu zákonným zástupcem se do zápisu zaznamená.
- Při počtu neomluvených hodin nad 10 hodin svolává ředitel školy školní výchovnou komisi, které se dle závažnosti a charakteru nepřítomnosti žáka účastní: zástupce vedení školy, zákonný zástupce, třídní učitel, výchovný poradce, zástupce orgánu sociálně-právní ochrany dětí, školní metodik prevence, popř. další odborníci, zástupce rady školy. Pozvání zákonných zástupců na jednání školní výchovné komise se provádí doporučeným dopisem. O průběhu a závěrech jednání školní výchovné komise se provede zápis, který zúčastněné osoby podepíší. Případná neúčast nebo odmítnutí podpisu zákonnými zástupci se v zápisu zaznamená. Každý účastník jednání obdrží kopii zápisu.

- V případě, že neomluvená nepřítomnost žáka přesáhne 25 hodin, ředitel školy zašle bezodkladně oznámení o pokračujícím záškoláctví s náležitou dokumentací příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí.
- V případě opakovaného záškoláctví v průběhu školního roku, pokud již byli zákonní zástupci pravomocným rozhodnutím správního orgánu postiženi pro přestupek podle ustanovení zákona, škola postoupí v pořadí již druhé hlášení o zanedbání školní docházky Policii ČR. Kopie hlášení o podezření ze zanedbání školní docházky bude zaslána OSPOD.
- Během období, kdy škola vyhodnocuje neomluvenou nepřítomnost, může ředitel školy v zájmu zjištění pravé příčiny záškoláctví žáka a jejího odstranění požádat o spolupráci odborníky z oblasti pedagogicko-psychologického poradenství, popř. orgány sociálně právní ochrany dětí.
- Škola přijme opatření uvedená ve školním řádu, případně uloží kázeňská opatření.
- Se žákem (žákyní) bude nadále pracovat školní metodik prevence, popř. nabídne další odbornou pomoc

2.8 Šikana

- Podrobnější postup viz *Školní program proti šikanování* – příloha ŠPP

2.9 Ostatní situace

V dalších možných rizikových projevech v chování žáků se budeme řídit dle Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) a jeho přílohách.

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

1. Příčiny školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost představuje jeden z vážných problémů, se kterým se pedagogové velmi často setkávají. K jeho řešení je nutná soustavná a náročná práce se žákem, popř. také s rodinou žáka. Bývá důsledkem individuálních rozdílů v osobnosti žáků, v jejich výkonnosti, motivaci i jejich rodinném prostředí. Neprospěch je zpravidla způsoben souborem příčin, které je třeba dobře diagnostikovat. Nejčastěji má na školní úspěšnost nebo neúspěšnost vliv:

- a) osobnost žáka** - snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace žáka
- b) nepodnětné rodinné prostředí**, žáci ohrožení sociálně nežádoucími jevy, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole (mezi kamarády, ve třídě, vztah s učitelem).

2. Řešení školní neúspěšnosti

Je nezbytné podrobit žáka adekvátní pedagogické, speciálně-pedagogické a případně psychologické diagnostice, aby byly odhaleny konkrétní příčiny selhávání žáka ve škole. Diagnostika žákových možností, učebních stylů a vzdělávacích potřeb nám pak umožní realizovat vhodná opatření. Je nezbytné reagovat co nejdříve, aby byl žák schopen zastavit svůj pokles výkonu a případně se vrátit mezi "prospívající žáky" s předpoklady ukončit základní vzdělání.

Možná opatření volíme individuálně na základě diagnostiky a zjištěných potřeb žáků:

- a) poruchy učení a chování, jiná zdravotní omezení a znevýhodnění:** kompenzace nedostatků s pomocí speciálně pedagogických metod a postupů na základě doporučení z pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra, integrace žáka a vytvoření individuálního vzdělávacího programu.
- b) žáci sociálně znevýhodnění** (jejichž neúspěšnost souvisí s tzv. mimoosobnostními faktory) – motivace žáka k učení, spolupráce s rodinou, vytvoření podmínek pro domácí přípravu i ve škole ve volných hodinách, přístup k internetu ve škole, práce s klimatem třídy a začleňování těchto dětí do majoritního kolektivu.
- c) žáci s vysokou absencí** (jsou také často ohroženi sklouznutím do školní neúspěšnosti) – včas žákům nabídnout podporu při zvládnutí zameškané látky - plán dostudování učiva, stanovení termínů vyzkoušení, konzultace s žákem a rodiči, kde se domluví harmonogram a různé způsoby podpory dítěte.

3. Postup při řešení školní neúspěšnosti

Významnou roli při řešení školní neúspěšnosti má třídní učitel, který na základě rozboru výsledků průběžné klasifikace v systému „Bakaláři“ po prvním čtvrtletí domluví jednání se žáky, kteří za dané čtvrtletí neprospívají (hodnoceni nedostatečně nebo dostatečně, ale vyučující vyhodnotí vývoj jako rizikový) a s jejich zákonnými zástupci. Jednání se dále zúčastní učitelé daných předmětů, ve kterých žák neprospívá, případně výchovný poradce. Zde se domluví možnosti a opatření vedoucí k nápravě. Také se sjedná termín případné další

schůzky, při které se vyhodnotí úspěšnost zvoleného postupu – za vyvolání jednání s rodiči a jeho koordinaci a realizaci odpovídá třídní učitel.

Podle zájmu je možné využít individuální konzultaci žáka s výchovnou poradkyní (případně rodičů, žáka a výchovné poradkyně) – diagnostika školní neúspěšnosti a poradenství (např. nastavení podpory při učení, zjištění učebního stylu).

Na závěr školního roku by měla být podpora vyhodnocena opět na společné schůzce s rodiči a žákem (případně v pololetí při ukončení podpůrných aktivit, pokud žák překoná obtíže).